

Datum
2018-12-18

Dokument nr
A-18.95

Vår referens
Elin Svensson

Till
Klubbar och arbetsplatsombud inom avtals-
område IT-hantverkarna
Regionkontoren
Facklig Rådgivning
Enheten för Avtal och Politik

Karensdagen ersätts med annan karens under sjuklöneperioden (de första 14 dagarna)

Bakgrund

När du blir sjuk och inte kan jobba så gäller sjuklönelagen under de första 14 dagarna av sjukperioden. Du får då sjuklön från din arbetsgivare. Genom kollektivavtalen regleras den närmare beräkningen av sjuklönen de första 14 dagarna och formerna för hur sjukanmälan ska göras m.m.

Från och med den 1 januari 2019 ändras nu både Sjuklönelagen och Socialförsäkringsbalken så att den tidigare karensdagen avskaffas. I stället införs en annan karens som ska vara mer lika för alla. I samband med detta ändras även kollektivavtalen.

Idag görs avdrag för en karensdag vilket innebär att sjuklön inte utgår under den första sjukdagen. Efter karensdagen erhålls sjuklön med 80 procent under sjukdag 2-14. Från 1 januari 2019 gäller i stället ett avdrag som ska motsvara 20 procent av den genomsnittliga veckoarbetstiden.

För dig som arbetar med jämn arbetstidsförläggning, t.ex. 8 timmar per dag under 5 dagar per vecka vid heltid, innebär det därmed ingen direkt förändring om du är frånvarande pga. sjukdom hela första dagen. För den som har ett längre arbetspass inplanerat den första sjukdagen innebär det däremot att denna får sjuklön efter de första 8 timmarna. Å andra sidan får den som hade ett kortare arbetspass inplanerat första sjukdagen, eller om denna varit sjuk endast del av dag, fortsatt karens för fler timmar (upp till 8 timmar) senare under sjuklöneperioden.

Kollektivavtalet från och med 1 januari 2019

Avtalslösningen bygger på att fullt avdrag görs för frånvaro upp till 20 procent av veckoarbetstiden, vilket vid en veckoarbetstid på 40 timmar per vecka ger maximalt 8 timmars karensavdrag. Karensavdraget kan alltså göras andra dagar än den första frånvarodagen, dock som mest med 20 procent av veckoarbetstiden. Karensavdraget beräknas då enligt nedan.

9.3.2 Sjukdom till och med 14:e kalenderdagen per sjukperiod

För varje timme en tjänsteman är frånvarande på grund av sjukdom görs sjukavdrag per timme enligt följande:

För sjukfrånvaro upp till 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid (karens) i sjukperioden	$\frac{\text{månadslönen} \times 12}{52 \times \text{veckoarbetstiden}}$
--	--

För sjukfrånvaro överstigande 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid till och med dag 14 i sjukperioden	$\frac{20 \% \times \text{månadslönen} \times 12}{52 \times \text{veckoarbetstiden}}$
---	---

Tjänstemän som skulle ha arbetat på schemalagd förskjuten arbetstid får dessutom sjuklön efter karenstid med 80 procent av den ersättning för förskjuten arbetstid som de gått miste om.

Anmärkning:

Av 9.1.1 framgår att sjukperiod som börjar inom 5 kalenderdagar från att en tidigare sjukperiod upphört ska betraktas som en fortsättning på tidigare sjukperiod. Det innebär att fortsatt karensavdrag kan behöva göras intill 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid i den fortsatta sjukperioden.

9.3.3 Sjuklön utan beaktande av karens

För en tjänsteman som enligt Försäkringskassans beslut är berättigad till sjuklön utan beaktande av karens, görs sjukavdrag enligt vad som gäller för sjukfrånvaro överstigande 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid till och med dag 14 i sjukperioden.

9.3.4 När tio karensavdrag gjorts

Antalet karensavdrag får enligt lagen inte överstiga tio tillfällen under en tolv månadersperiod. Om det vid en ny sjukperiod visar sig att tjänstemannen fått tio tillfällen med karensavdrag inom tolv månader bakåt från den nya sjuklöneperiodens början, ska avdraget för de första 20 procenten av sjukfrånvaron beräknas enligt vad som gäller för sjukfrånvaro överstigande 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid till och med dag 14 i sjukperioden.

Anmärkning

Alla karensavdrag som görs enligt 9.3.2 med sammanlagt högst 20 procent av genomsnittlig

veckoarbetstid inom samma sjukperiod betraktas som ett tillfälle även om avdragen sker på olika dagar. Av 9.1.1 framgår att sjukperiod som börjar inom 5 kalenderdagar från att en tidigare sjukperiod upphört ska betraktas som en fortsättning på tidigare sjukperiod.

10.3.5 Definition av månadslön och veckoarbetstid

Månadslön

Med månadslön avses den aktuella månadslönen.

I månadslönen ingår

- Fast kontant månadslön och eventuella fasta lönetillägg per månad (t ex fasta skift- eller övertidstillägg)
- Den beräknade genomsnittsinkomsten per månad av provision, tantiem, bonus, premielön eller liknande rörliga lönedelar.

För tjänsteman som till väsentlig del är avlönad med rörliga lönedelar bör arbetsgivaren och tjänstemannen komma överens om vilket lönebelopp som ska utgöra den månadslön som sjukavdrag ska göras från.

Veckoarbetstid

Med veckoarbetstid avses antalet arbetstimmar per helgfri vecka för den enskilde tjänstemannen. För den som har oregelbunden arbetstid beräknas veckoarbetstiden i genomsnitt per månad eller annan förlägningscykel. Veckoarbetstiden beräknas med högst 2 decimaler, varvid 0-4 avrundas nedåt och 5-9 uppåt. Om olika lång arbetstid gäller för olika delar av året, räknas arbetstiden per helgfri vecka i genomsnitt per år.

Om lönen ändras gäller följande: Arbetsgivaren ska göra sjukavdrag med utgångspunkt från den gamla lönen till den dag tjänstemannen får besked om sin nya lön.

Anmärkning:

Med tjänstemannens genomsnittliga veckoarbetstid avses veckoarbetstiden i timmar för en normalvecka utan helgdag. För tjänstemän med intermittent eller oregelbunden tjänstgöring beräknas ett snitt över en representativ period.

Exempel

1: En arbetstagare med rätt till sjuklön arbetar 8 timmar om dagen, måndag till fredag. Den anställda arbetar totalt 40 timmar i veckan.

Exempel 1A: Arbetstagaren blir sjuk på måndag morgon och är sjuk hela dagen. Karensavdrag görs med 8 timmar vilket motsvarar 20% av genomsnittlig veckoarbetstid.

Exempel 1B: Arbetstagaren blir sjuk vid lunch på måndagen och är sedan frånvarande under eftermiddagen och hela tisdagen. Karensavdrag görs med 4 timmar på måndagen och 4 timmar på tisdagen vilket sammanlagt blir 8 timmars karensavdrag och 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid.

2: En arbetstagare med rätt till sjuklön arbetar enligt följande schema under en vecka: måndag 14 timmar, tisdag 5 timmar, onsdag 5 timmar, torsdag 0 timmar, fredag 6 timmar. Den

anställda arbetar totalt 30 timmar, vilket också överensstämmer med en genomsnittlig arbetsvecka.

Exempel 2A: Arbetstagaren blir sjuk på måndag morgon och resten av dagen. Arbetstagaren är åter i arbete på tisdagen. Karensavdrag görs för 6 timmar vilket motsvarar 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid. För resterande 8 timmar som tjänstemannen skulle ha arbetat på måndagen utbetalas sjuklön.

Exempel 2B: Arbetstagaren blir sjuk på tisdag morgon och är fortsatt sjuk även på onsdagen. Karensavdrag görs med 5 timmar som skulle arbetats på tisdagen och 1 timme av tiden som skulle arbetats på onsdagen. Sammanlagt görs karensavdrag med 6 timmar, vilket motsvarar 20 % av den genomsnittliga veckoarbetstiden. För resterande 4 timmar som tjänstemannen skulle ha arbetat på onsdagen utbetalas sjuklön.